

Az ügyfeleket megillető jogok és az ügyfeleket terhelő kötelezettségek az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. tv. szerint:

Ügyfél fogalma: *Ügyfél az a természetes vagy jogi személy, egyéb szervezet, akinek (amelynek) jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, akire (amelyre) nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz, vagy akit (amelyet) hatósági ellenőrzés alá vontak.* (Ákr. 10. § (1))

Tájékoztatom az ügyfelet az Ákr. 33. § - 34. §-i alapján, hogy az eljárás bármely szakaszában és annak befejezését követően is **betekinthet az eljárás során keletkezett iratokba**. Nem lehet betekinteni döntés tervezetébe. Nem ismerhető meg az olyan irat vagy az irat olyan része, amelyből következtetés vonható le valamely védett adatra vagy olyan személyes adatra, amely megismerésének törvényben meghatározott feltételei nem állnak fenn, kivéve, ha az adat – ide nem értve a minősített adatot – megismerésének hiánya megakadályozná az iratbetekintésre jogosultat az e törvényben biztosított jogai gyakorlásában. Az iratbetekintés során az arra jogosult másolatot, kivonatot készíthet vagy – kormányrendeletben meghatározott költségtérítés ellenében – másolatot kérhet, amelyet a hatóság kérelemre hitelesíti.

Az ügyfélnek joga van ahhoz, hogy **az eljárás során bármikor nyilatkozatot, észrevételt tegyen.** (Ákr. 5. § (1) bek.)

Ha a tényállás tisztázása azt szükségessé teszi, a hatóság az ügyfelet **nyilatkozattételre** hívhatja fel. (Ákr. 63. §)

A hivatalbóli eljárásban az ügyfél a hatóság erre irányuló felhívására köteles közölni az érdemi döntéshez szükséges adatokat. Törvény vagy kormányrendelet jogkövetkezményeket állapíthat meg az adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása vagy valótlan adatok közlése esetére. Az adatszolgáltatást az ügyfél akkor tagadhatja meg, ha arra a tanúvallomást megtagadhatná. (Ákr. 105. §)

Ha az ügyfél vagy képviselője más tudomása ellenére az ügy szempontjából **jelentős adatot valótlanul állít vagy elhallgat** – az Ákr-ben felsorolt kivételektől eltekintve - **eljárási bírsággal sújtható.** (Ákr. 64. § (2))

Az eljárás valamennyi résztvevője köteles **jóhiszeműen eljárni és a többi résztvevővel együttműködni.** Senkinek a magatartása nem irányulhat a hatóság megtévesztésére vagy a döntéshozatal, illetve a végrehajtás indokolatlan késleltetésére. Az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője jóhiszeműségét az eljárásban vélelmezni kell. A rosszhiszeműség bizonyítása a hatóságot terheli. (Ákr. 6. § (1)-(3) be.)

Ha törvény nem írja elő az ügyfél **személyes eljárását**, helyette törvényes képviselője, vagy az általa, illetve törvényes képviselője által meghatalmazott személy, továbbá az ügyfél és képviselője együtt is eljárhat. (Ákr. 13. § (1) bek.)

A hatóság az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője azonosításához szükséges természetes személyazonosító adatokat és az ügyfajta szabályozó törvényben meghatározott személyes

adatokat, továbbá – ha törvény másként nem rendelkezik – az eljárás eredményes lefolytatásához elengedhetetlenül szükséges más **személyes adatokat kezel**i.

A hatóság gondoskodik arról, hogy a törvény által védett titok és törvény által védett egyéb adat ne kerüljön nyilvánosságra, ne juthasson illetéktelen személy tudomására, és e védett adatok törvényben meghatározott védelme a hatóság eljárásában is biztosított legyen.

A hatóság az eljárása során annak lefolytatásához – jogszabályban meghatározott módon és körben – kezeli azokat a védett adatokat, amelyek eljárásával összefüggnek, illetve amelyek kezelése az eljárás eredményes lefolytatása érdekében szükséges. (Ákr. 27. § (1)-(3))

Azt, aki a kötelezettségét önhibájából megszegi, a hatóság az okozott többletköltségek megtérítésére kötelezi, illetve eljárási bírsággal sújthatja. **Az eljárási bírság** legkisebb összege esetenként tízezer forint, legmagasabb összege – ha törvény másként nem rendelkezik – természetes személy esetén ötszázezer forint, jogi személy vagy egyéb szervezet esetén egymillió forint. (77. § (1)-(2))